ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2011. gada 29. novembrī [1]

Lieta C-406/10

SAS Institute Inc.
pret
World Programming Ltd

(High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Apvienotā Karaliste) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Intelektuālais īpašums — Direktīva 91/250/EEK — Direktīva 2001/29/EK — Datorprogrammu tiesiskā aizsardzība — Tādu dažādu datorprogrammu izstrādāšana, kurās tiek pārņemtas citas datorprogrammas funkcionalitāte, nepiekļūstot tās pirmkodam

1. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa tiek aicināta precizēt tādas tiesiskās aizsardzības piemērošanas jomu, kuru atbilstoši Direktīvai 91/250/EEK [2] piešķir ar autortiesībām uz datorprogrammām, kā arī atbilstoši Direktīvai 2001/29/EK [3] ar autortiesībām uz darbiem.

2. It īpaši *High Court of Justice* (*England & Wales*), *Chancery Division* [Augstākās tiesas (Anglijas un Velsas) Kancelejas nodaļa] (Apvienotā Karaliste) būtībā vēlas noskaidrot, vai datorprogrammas funkcionalitāti un programmēšanas valodu aizsargā ar autortiesībām saskaņā ar Direktīvas 91/250 1. panta 2. punktu. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka minētā aizsardzība attiecas uz datorprogrammu izpausmēm visās to formās, un atgādināts, ka saskaņā ar šo direktīvu nav aizsargātas idejas un principi, kas ir pamatā visiem datorprogrammu elementiem.

3. Turklāt Tiesai ir lūgts lemt, vai Direktīvas 91/250 1. panta 2. punkts un 6. pants ir interpretējami tādējādi, ka par darbību, kam vajadzīga atļauja, neuzskata to, ka licenciāts reproducē kodu vai tulko kāda datu datņu formāta koda formu tādēļ, lai viņš pats savā datorprogrammā varētu rakstīt pirmkodu, kas lasa un raksta šo datņu formātu.

4. Turklāt iesniedzējtiesa lūdz Tiesai precizēt piemērošanas jomu atkāpei no datorprogrammas autora ekskluzīvajām tiesībām, kura ir paredzēta minētās direktīvas 5. panta 3. punktā un kurā ir norādīts, ka persona, kas tiesīga lietot datorprogrammas eksemplāru, bez tiesību īpašnieka atļaujas drīkst novērot, pētīt vai pārbaudīt [testēt] programmas darbību, lai noteiktu idejas un principus, kas ir visu programmas elementu pamatā, ja šī persona to dara, programmu uzlādējot, demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko ir pilnvarota darīt [veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko persona, kas saņēmusi atļauju, ir pilnvarota veikt].

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Padomes 1991. gada 14. maija Direktīva par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (OV L 122, 42. lpp.).

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīva par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.).

5. Visbeidzot Tiesai ir jāizskata jautājums par tās aizsardzības piemērošanas jomu, kas paredzēta Direktīvas 2001/29 2. panta a) punktā, kurā autoram attiecībā uz viņa darbiem ir paredzētas ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji. Precīzāk runājot, jautājums ir par to, vai tas, ka datorprogrammā vai lietošanas rokasgrāmatā ir reproducēti daži kādas citas datorprogrammas lietošanas rokasgrāmatā aprakstīti elementi, saskaņā ar minēto tiesību normu ir uzskatāms par autortiesību uz šo pēdējo rokasgrāmatu pārkāpumu.

6. Šajos secinājumos es paskaidrošu iemeslus, kuru dēļ es uzskatu, ka Direktīvas 91/250 1. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka datorprogrammas funkcionalitāte un programmēšanas valoda kā tādas nevar tikt aizsargātas ar autortiesībām. Turpretī valsts tiesai būs jāpārbauda, vai, reproducējot šo funkcionalitāti savā datorprogrammā, šīs programmas autors ir reproducējis pirmās programmas elementu nozīmīgu daļu, kas ir tās autora intelektuālās jaunrades izpausme.

7. Turklāt es ieteikšu Tiesai lemt, ka Direktīvas 91/250 1. panta 2. punkts un 6. pants ir interpretējami tādējādi, ka par darbību, kam vajadzīga atļauja, neuzskata to, ka licenciāts reproducē kodu vai tulko kāda datu datņu formāta koda formu tādēļ, lai viņš savā datorprogrammā varētu rakstīt pirmkodu, kas lasa un raksta šo datņu formātu, ar nosacījumu, ka šī [reproducēšanas] darbība ir absolūti vajadzīga, lai iegūtu informāciju, ar ko panāk savstarpēju izmantojamību starp dažādu programmu elementiem. Minētā darbība nedrīkst ļaut licenciātam pārkopēt datorprogrammas kodu savā programmā, un tas būs jāpārbauda valsts tiesai.

8. Pēc tam es izklāstīšu iemeslus, kuru dēļ es uzskatu, ka šīs direktīvas 5. panta 3. punkts, to lasot kopā ar minētās direktīvas 4. panta a) un b) punktiem un 5. panta 1. punktu, ir interpretējams tādējādi, ka vārdi "programmu uzlādējot, demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko ir pilnvarota darīt," [vārdi "veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko persona, kas saņēmusi atļauju, ir pilnvarota veikt,"] attiecas uz darbībām, kuru veikšanai šī persona ir saņēmusi tiesību īpašnieka atļauju, kā arī uz ielādēšanas un palaišanas darbībām, kas vajadzīgas datorprogrammas lietošanai saskaņā ar mērķi, kam tā paredzēta. Datorprogrammas darbības novērošana, pētīšana vai testēšana, kas veiktas saskaņā ar šo noteikumu, nedrīkst ļaut personai, kas tiesīga lietot datorprogrammas eksemplāru, piekļūt tādai ar autortiesībām aizsargātai informācijai kā pirmkods vai objektkods.

9. Visbeidzot es ieteikšu Tiesai lemt, ka Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas, ka datorprogrammā vai lietošanas rokasgrāmatā ir reproducēti daži kādas citas datorprogrammas rokasgrāmatā aprakstīti elementi, var būt autortiesību uz šo pēdējo rokasgrāmatu pārkāpums, ja – un tas būs jāpārbauda valsts tiesai – šādi reproducētie elementi ir tās autora intelektuālās jaunrades izpausme.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – *Savienības tiesības*

1) Direktīva 91/250

10. Direktīva 91/250 ir vērsta uz to, lai saskaņotu dalībvalstu tiesību aktus datorprogrammu tiesiskās aizsardzības jomā, paredzot minimālo aizsardzības līmeni[4].

4 — Skat. šīs direktīvas preambulas pirmo, ceturto un piekto apsvērumu.

11. Saskaņā ar minētās direktīvas preambulas astoto apsvērumu kritērijos, ko izmanto, nosakot, vai kāda datorprogramma ir oriģināla vai nav, neietilpst nekādi programmas kvalitātes vai estētisko īpašību vērtējumi.

12. Direktīvas 91/250 preambulas trīspadsmitajā apsvērumā ir noteikts, ka pilnīgas skaidrības labad jāprecizē, ka saskaņā ar šo direktīvu autortiesības aizsargā tikai datorprogrammas izpausmi, bet tās neaizsargā idejas un principus, kas ir pamatā atsevišķiem kādas programmas elementiem, ieskaitot tos, kas ir pamatā saskarnēm. Saskaņā ar šo autortiesību principu idejas un principi, kas ir pamatā loģikai, algoritmiem un programmēšanas valodām, nav aizsargāti atbilstoši minētajai direktīvai [5].

13. Šīs direktīvas 1. panta redakcija ir šāda:

"1. Saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem dalībvalstis ar autortiesību tiesību aktiem aizsargā datorprogrammas, tāpat kā Bernes konvencija par literāro un mākslas darbu aizsardzību paredz aizsargāt literārus darbus. Šī direktīva nosaka, ka termins "datorprogrammas" attiecas arī uz programmu sagatavošanas un noformējuma materiāliem.

2. Saskaņā ar šo direktīvu datorprogrammas ir aizsargātas visās to [izpausmes] formās. Saskaņā ar šo direktīvu autortiesības neaizsargā idejas un principus, kas ir pamatā visiem datorprogrammu elementiem, ieskaitot idejas un principus, kas ir pamatā saskarnēm.

3. Datorprogrammu aizsargā, ja tā ir oriģināla tādā ziņā, ka tā ir autora paša intelekta radīta [intelektuālā jaunrade]. Nosakot, vai tā jāaizsargā, nelieto nekādus citus kritērijus."

14. Šīs direktīvas 4. pantā ir noteikts:

"Saskaņā ar 5. un 6. panta nosacījumiem tiesību īpašnieka ekskluzīvās tiesībās, ko paredz 2. pants, ietilpst tiesības uz šādu rīcību vai tiesības atļaut šādu rīcību:

a) uz visiem laikiem vai uz laiku pavairot [reproducēt] datorprogrammu ar visiem līdzekļiem un visās formās, pa daļai vai kopumā. Ciktāl datorprogrammas uzlādēšana [ielādēšana], demonstrācija, lietošana, pārraidīšana vai glabāšana prasa to pavairot [reproducēt], šādu rīcību sankcionē tiesību īpašnieks;

b) tulkot, piemērot, pārveidot un citādi modificēt datorprogrammu un pavairot [reproducēt] šādi iegūtos rezultātus, ciktāl tas nav pretrunā tās personas tiesībām, kura pārveido programmu;

c) izplatīt sabiedrībā oriģinālo datorprogrammu vai tās eksemplārus jebkādā formā, ieskaitot izīrēšanu. Pirmā programmas eksemplāra pārdošana Kopienā, ko izdara tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu, ir izsmēlusi tiesības šo eksemplāru izplatīt Kopienā, izņemot tiesības kontrolēt turpmāku programmas vai tās eksemplāru izīrēšanu."

15. Direktīvas 91/250 5. pantā ir noteikts:

"1. Ja līgumi to īpaši neparedz, darbības, kas minētas 4. panta a) un b) punktā, neprasa tiesību īpašnieka atļauju, ja tās jāveic, lai likumīgais ieguvējs lietotu datorprogrammu saskaņā ar mērķi, kam tā domāta, ieskaitot kļūdu labošanu.

2. Personai, kas tiesīga lietot datorprogrammu, līgums nedrīkst liegt izgatavot programmas rezerves kopiju, ja tā vajadzīga, lai programmu varētu lietot.

5 — Skat. Direktīvas 91/250 preambulas četrpadsmito apsvērumu.

3. Persona, kas tiesīga lietot datorprogrammas eksemplāru, bez tiesību īpašnieka atļaujas drīkst novērot, pētīt vai pārbaudīt programmas darbību, lai noteiktu idejas un principus, kas ir visu programmas elementu pamatā, ja šī persona to dara, programmu uzlādējot [ielādējot], demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko ir pilnvarota darīt."

16. Šīs direktīvas 6. panta redakcija ir šāda:

"1. Tiesību īpašnieka atļauja nav vajadzīga, ja koda pavairošana [reproducēšana] un tā [formas] tulkošana saskaņā ar 4. panta a) un b) punktu ir obligāti vajadzīga, lai iegūtu informāciju, ar ko panākt neatkarīgi radītas datorprogrammas savstarpēju izmantojamību ar citām programmām, ar noteikumu, ka ievēroti šādi nosacījumi:

a) šādas darbības veic atļaujas īpašnieks [licenciāts] vai cita persona, kam ir tiesības lietot programmas eksemplāru, vai persona, kas saņēmusi atļauju to darīt viņu labā;

b) informācija, kas vajadzīga, lai panāktu savstarpēju izmantojamību, iepriekš nav bijusi brīvi pieejama personām, kas minētas a) apakšpunktā;

un

c) šī[s] darbība[s] skar tikai tās oriģinālās programmas daļas, kas vajadzīgas, lai panāktu savstarpēju izmantojamību.

2. Šā panta 1. punkta noteikumi liedz informāciju, kas gūta, šo pantu piemērojot:

a) izmantot citiem mērķiem, nevis tikai, lai panāktu neatkarīgi radītas datorprogrammas savstarpēju izmantojamību;

[..].

3. Saskaņā ar nosacījumiem, kas ietverti Bernes konvencijā par literāro un mākslas darbu aizsardzību, šā panta nosacījumus nevar interpretēt tādējādi, lai to izmantotu, nepamatoti apdraudot tiesību īpašnieka likumīgās intereses vai tas nonāktu pretrunā ar datorprogrammas normālu lietojumu."

17. Turklāt saskaņā ar Direktīvas 91/250 9. panta 1. punkta otro teikumu neviens līgumu nosacījums, kas ir pretrunā 6. pantam vai 5. panta 2. un 3. punktā minētajām atkāpēm, nav spēkā.

2) Direktīva 2001/29

18. Direktīva 2001/29 attiecas uz autortiesību un blakustiesību tiesisko aizsardzību iekšējā tirgū, īpaši uzsverot informācijas sabiedrību[6].

19. Minēto direktīvu piemēro, neskarot esošos Kopienas noteikumus, kas attiecas it īpaši uz datorprogrammu tiesisko aizsardzību[7].

20. Šīs direktīvas 2. panta a) punktā ir norādīts, ka autoriem attiecībā uz viņu darbiem dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji.

6 — Skat. šīs direktīvas 1. panta 1. punktu.

7 — Skat. Direktīvas 2001/29 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

B – *Valsts tiesības*

21. Direktīvas 91/250 un 2001/29 tika transponētas valsts tiesību sistēmā ar 1988. gada Autortiesību, paraugu un modeļu, un patentu likumu (*Copyright, Designs and Patents Act 1988*), kas grozīts ar 1992. gada Autortiesību (Datorprogrammas) noteikumiem (*Copyright (Computer Programs) Regulations 1992*), kā arī 2003. gada Autortiesību un blakustiesību noteikumiem (*Copyright and Related Rights Regulations 2003*) (turpmāk tekstā – "1988. gada likums").

22. 1988. gada likuma 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka autortiesības ir īpašumtiesības, kas pastāv attiecībā uz oriģināliem literāriem, dramatiskiem, muzikāliem vai mākslas darbiem. Saskaņā ar šā likuma 3. panta 1. punkta a)–d) apakšpunktu "literārs darbs" ir ikviens darbs, izņemot dramatiskus vai muzikālus darbus, kurš ir sarakstīts, izrunāts vai nodziedāts un kurā attiecīgi ietilpst tabula vai kompilācija, kas nav datubāze, datorprogramma, datorprogrammas sagatavošanas un noformējuma materiāli un datubāze.

23. Minētā likuma 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka autortiesību īpašniekam attiecībā uz kādu darbu ir ekskluzīvas tiesības kopēt darbu.

24. Saskaņā ar 1988. gada likuma 16. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu noteiktu darbību attiecībā uz kādu darbu ierobežošana ar autortiesībām ir spēkā attiecībā uz darbu kopumā vai kādu nozīmīgu tā daļu vai nu tieši, vai netieši.

25. Atbilstoši minētā likuma 17. panta 2. punktam literāra, dramatiska, muzikāla vai mākslas darba kopēšana ir darba reproducēšana jebkādā materiālā formā. Tas attiecas arī uz darba glabāšanu jebkādā veidā ar elektronisku līdzekļu palīdzību.

26. Turpretī 1988. gada likuma 50.BA panta 1. punktā ir noteikts, ka par autortiesību pārkāpumu neuzskata to, ka likumīgs datorprogrammas eksemplāra lietotājs novēro, pēta vai testē programmas darbību, lai noskaidrotu, kādas idejas un principi ir pamatā kādam minētās programmas elementam, ja viņš to dara, veicot jebkādu datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko šim lietotājam ir tiesības veikt. Šā likuma 50.BA panta 2. punktā ir precizēts, ka tad, ja saskaņā ar šī panta 1. punktu kādu darbību drīkst veikt, nav nozīmes tam, vai pastāv kāds noteikums vai nosacījums līgumā, kas aizliedz vai ierobežo attiecīgo darbību.

II – Fakti un pamata lieta

27. *SAS Institute Inc* (turpmāk tekstā – "*SAS Institute*") ir izstrādājis analītisku programmatūru, kas pazīstama kā *SAS* (turpmāk tekstā – "*SAS* sistēma"). *SAS* sistēma ir integrēts programmu komplekts, kas ļauj lietotājiem veikt datu, it īpaši statistikas datu, apstrādi un analīzi. *SAS* sistēmas galvenā sastāvdaļa tiek saukta par *Base SAS*. Tā ļauj lietotājiem rakstīt un lietot lietojumprogrammas, lai veiktu datu apstrādi. Šīs lietojumprogrammas ir sarakstītas valodā, kas pazīstama kā *SAS* valoda.

28. *Base SAS* funkcionalitāti var paplašināt, izmantojot papildu sastāvdaļas. Trīs no šīm sastāvdaļām ir tādas, uz kurām visvairāk attiecas pamata lieta. Tās ir *SAS*/*ACCESS*, *SAS*/*GRAPH* un *SAS*/*STAT* (turpmāk tekstā, [runājot par šīm sastāvdaļām], kopā ar *Base SAS* – "*SAS* sastāvdaļas").

29. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka pirms notikumiem, kuru dēļ ir radies šis strīds, *SAS Institute* klientiem nebija citas iespējas kā turpināt iegādāties *SAS* sastāvdaļu izmantošanas licences, lai varētu turpināt darbināt savas *SAS* valodā esošās lietojumprogrammas, kā arī izveidot jaunas. Būtībā klients, kurš vēlētos mainīt programmatūras piegādātāju, būtu spiests pārrakstīt savas esošās lietojumprogrammas citā valodā, kas prasa būtiskus ieguldījumus.

30. Tādēļ *World Programming Limited* (turpmāk tekstā – "*WPL*") radās ideja izstrādāt alternatīvu datorprogrammu *World Programming System* (turpmāk tekstā – "*WPL* sistēma"), kas varētu darbināt *SAS* valodā sarakstītas lietojumprogrammas.

31. *WPL* neslēpj, ka tās mērķis bija cik vien iespējams līdzīgi atveidot lielu daļu *SAS* sastāvdaļu funkcionalitātes. Tādējādi tā nodrošināja, ka vieni un tie paši *input*[8] [vienu un to pašu datu ievade] sniedz vienus un tos pašus *output*[9] [vienu un to pašu datu izvadi]. *WPL* vēlējās, lai tās klientu lietojumprogrammas darbotos vienādi gan *WPL* sistēmā, gan ar *SAS* sastāvdaļām.

32. Iesniedzējtiesa precizē, ka nav pierādīts, ka, šādi rīkojoties, *WPL* bija piekļuve *SAS* sastāvdaļu pirmkodam[10], ka tā būtu nokopējusi kādu šā pirmkoda teksta daļu vai arī ka tā būtu nokopējusi kādu daļu no minētā pirmkoda strukturālajām konstrukcijām.

33. *SAS Institute* vēlas panākt, lai tiktu konstatēts, ka šī *WPL* rīcība ir [*SAS Institute*] autortiesību pārkāpums attiecībā uz minētajām datorprogrammām. Divos atšķirīgos lēmumos Lielbritānijas valsts tiesa nosprieda, ka par datorprogrammas pirmkoda autortiesību pārkāpumu nav uzskatāms tas, ka šo tiesību īpašnieka konkurents izpēta, kā programma darbojas, un pēc tam saraksta pats savu programmu, lai atveidotu tās funkcionalitāti.

34. *SAS Institute*, apstrīdot šo nostāju, cēla prasību iesniedzējtiesā. Galvenokārt tā *WPL* pārmet, ka:

— izstrādājot *WPL* sistēmu, tas ir nokopējis *SAS Institute* publicētās *SAS* sistēmas rokasgrāmatas (turpmāk tekstā – "*SAS* rokasgrāmatas"), tādējādi pārkāpjot tā autortiesības uz *SAS* rokasgrāmatām;

— to darot, tas netieši nokopējis datorprogrammas, kurās ir iekļautas *SAS* sastāvdaļas, tādējādi pārkāpjot [*SAS Institute*] autortiesības uz šīm sastāvdaļām;

— *WPL* ir izmantojis *SAS* sistēmas versiju ar nosaukumu "Learning Edition", pārkāpjot tās licences noteikumus, kas attiecas uz šo versiju, un tajā noteiktās saistības, kā arī [*SAS Institute*] autortiesības uz minēto versiju;

— *WPL* ir pārkāpis autortiesības uz *SAS* rokasgrāmatām, izstrādājot pats savu rokasgrāmatu (turpmāk tekstā – "*WPL* rokasgrāmata").

III – Prejudiciālie jautājumi

35. Tā kā *High Court of Justice* (*England & Wales*), *Chancery division* bija šaubas par to, kā interpretējamas Savienības tiesību normas, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai tad, ja datorprogramma (turpmāk tekstā – "pirmā programma") ir aizsargāta ar autortiesībām kā literārs darbs, [Direktīvas 91/250] 1. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka par autortiesību uz pirmo programmu pārkāpumu neuzskata to, ka tiesību īpašnieka konkurents, nepiekļūstot pirmās programmas pirmkodam, vai nu tieši, vai arī izmantojot tādu procesu kā objektkoda dekompilācija, izstrādā citu programmu (turpmāk tekstā – "otrā programma"), kas atveido pirmās programmas funkcijas?

8 — *Input* ir dati, kurus ievada lietotājs.

9 — *Output* ir datorprogrammas apstrādāto *input* rezultāti.

10 — Datorprogrammas pamatā ir pirmkods, ko saraksta programmētājs. Šis kods, kas sastāv no vārdiem, ir saprotams cilvēka prātam. Turpretī mašīnai tas nav izpildāms. Lai tas tāds kļūtu, tas ir jākompilē, lai tas tiktu iztulkots mašīnvalodā binārā formā, visbiežāk ar cipariem 0 un 1. To sauc par objektkodu.

2) Vai atbildi uz 1) jautājumu ietekmē kāds no šādiem faktoriem:

   a) pirmās programmas funkcionalitātes raksturs un/vai apmērs;

   b) to zināšanu, prasmju un darba raksturs un/vai apmērs, ko pielietojis pirmās programmas autors, izstrādājot pirmās programmas funkcionalitāti;

   c) tas, cik detalizēti pirmās programmas funkcionalitāte ir reproducēta otrajā programmā;

   d) ja otrās programmas pirmkods iespējams reproducē pirmās programmas pirmkoda aspektus tādā mērā, kas pārsniedz to, kas noteikti bija nepieciešams, lai izveidotu tādu pašu funkcionalitāti, kāda ir pirmajai programmai?

3) Vai tad, ja pirmā programma tulko un izpilda pirmās programmas lietotāju sarakstītās lietojumprogrammas programmēšanas valodā, kuru izstrādājis pirmās programmas autors un kura ietver atslēgvārdus, ko ir izstrādājis vai atlasījis pirmās programmas autors, un sintaksi, ko ir izstrādājis pirmās programmas autors, [Direktīvas 91/250] 1. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka par autortiesību uz pirmo programmu pārkāpumu neuzskata to, ka otrā programma ir sarakstīta tā, lai tulkotu un izpildītu tādas lietojumprogrammas, kurās tiek izmantoti tie paši atslēgvārdi un tā pati sintakse?

4) Vai tad, ja pirmā programma lasa un raksta datu datnes īpašā formātā, ko ir izstrādājis pirmās programmas autors, [Direktīvas 91/250] 1. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka par autortiesību uz pirmo programmu pārkāpumu neuzskata to, ka otrā programma ir sarakstīta tā, lai lasītu un rakstītu datu datnes tādā pašā formātā?

5) Vai atbilde uz 1), 3) un 4) jautājumu būtu citādāka, ja otrās programmas autors otro programmu ir izstrādājis:

   a) novērojot, pētot un testējot pirmās programmas darbību, vai

   b) lasot rokasgrāmatu, kuru ir sarakstījis un publicējis pirmās programmas autors un kurā ir aprakstītas pirmās programmas funkcijas (turpmāk tekstā – "rokasgrāmata"), vai

   c) gan a), gan b) gadījumā?

6) Vai tad, ja personai ir tiesības izmantot pirmās programmas kopiju [eksemplāru] atbilstoši licencei, [Direktīvas 91/250] 5. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka licences īpašniekam bez tiesību īpašnieka atļaujas ir tiesības ielādēt, demonstrēt, lietot, pārraidīt vai glabāt programmu, lai novērotu, testētu vai pētītu pirmās programmas darbību un lai noskaidrotu idejas un principus, kas ir kāda programmas elementa pamatā, ja licence ļauj [tās] īpašniekam ielādēt, demonstrēt, lietot, pārraidīt vai glabāt pirmo programmu, to lietojot īpašam mērķim, kas ir atļauts licencē, bet darbības, kas veiktas, lai novērotu, pētītu vai testētu pirmo programmu, pārsniedz mērķi, kādam ir izsniegta licence?

7) Vai [Direktīvas 91/250] 5. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka ir jāuzskata, ka pirmās programmas darbība ir novērota, testēta vai pētīta, lai noskaidrotu idejas vai principus, kas ir kāda pirmās programmas elementa pamatā, ja tas ir ticis darīts:

   a) lai noskaidrotu veidu, kādā pirmā programma darbojas, it īpaši sīku informāciju, kas rokasgrāmatā nav aprakstīta, lai sarakstītu otro programmu [..] 1) jautājumā minētajā veidā;

   b) lai noskaidrotu, kā pirmā programma tulko un izpilda norādes, kas ir sarakstītas programmēšanas valodā, kuru tā tulko un izpilda (skat. [..] 3) jautājumu);

c) lai noskaidrotu datu datņu formātus, kuros raksta vai kurus lasa pirmā programma (skat. [..] 4) jautājumu);

d) lai salīdzinātu otrās programmas sniegumu ar pirmās programmas sniegumu nolūkā uzzināt iemeslus, kuru dēļ to sniegums atšķiras, un lai uzlabotu otrās programmas sniegumu;

e) lai vienlaikus veiktu pirmās programmas un otrās programmas testus un tādējādi salīdzinātu to sniegto datu izvadi [*output*] otrās programmas izstrādes gaitā, it īpaši, darbinot tos pašus testa skriptus gan ar pirmo programmu, gan ar otro programmu;

f) lai noskaidrotu pirmās programmas izveidotās reģistra datnes datu izvadi un tādējādi izveidotu reģistra datni, kas ir identiska vai līdzīga;

g) lai liktu pirmajai programmai izvadīt datus (faktiski datus, kas pasta indeksus sasaista ar Amerikas Savienoto Valstu štatiem) nolūkā noskaidrot, vai tie atbilst šādu datu oficiālajai datubāzei, un, ja tie neatbilst, lai ieprogrammētu otro programmu tādā veidā, ka tā vieniem un tiem pašiem ievades datiem sniedz tādu pašu datu izvadi kā pirmā programma.

8) Vai tad, ja rokasgrāmata ir aizsargāta ar autortiesībām kā literārs darbs, [Direktīvas 2001/29] 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka par autortiesību uz rokasgrāmatu pārkāpumu uzskata to, ka otrās programmas autors otrajā programmā reproducē vai būtiskā daļā reproducē kādu no šādiem rokasgrāmatā aprakstītiem elementiem:

a) statistikas darbību atlasi, kas ir īstenotas pirmajā programmā;

b) matemātiskas formulas, kas rokasgrāmatā izmantotas, lai aprakstītu šīs darbības;

c) īpašas komandas vai komandu kombinācijas, ar kurām šīs darbības var izsaukt;

d) opcijas, ko pirmās programmas autors ir paredzējis attiecībā uz dažādām komandām;

e) atslēgvārdus un sintaksi, ko atpazīst pirmā programma;

f) noklusējumus, ko pirmās programmas autors ir izvēlējies gadījumam, ja lietotājs nav norādījis konkrētu komandu vai opciju;

g) atkārtojumu skaitu, ko pirmā programma veiks konkrētos apstākļos?

9) Vai [Direktīvas 2001/29] 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka par autortiesību uz rokasgrāmatu pārkāpumu uzskata to, ka rokasgrāmatā, kurā ir aprakstīta otrā programma, otrās programmas autors reproducē vai būtiskā daļā reproducē atslēgvārdus un sintaksi, ko atpazīst pirmā programma?"

IV – Analīze

36. Pēc manām domām, *High Court of Justice* (*England & Wales*), *Chancery division* uzdotos prejudiciālos jautājumus var aplūkot šādi.

37. Pirmkārt, ar pirmo līdz trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/250 1. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka datorprogrammas funkcionalitāte un programmēšanas valoda ir uzskatāmas par šīs programmas izpausmi un tādējādi uz tām var attiekties autortiesību aizsardzība, kas paredzēta šajā direktīvā.

38. Otrkārt, kā saprotu, ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai minētās direktīvas 1. panta 2. punkts un 6. pants ir interpretējami tādējādi, ka par darbību, kam vajadzīga atļauja, neuzskata to, ka licenciāts reproducē kodu vai tulko kāda datu datņu formāta koda formu tādēļ, lai viņš savā datorprogrammā varētu rakstīt pirmkodu, kas lasa un raksta šo datņu formātu.

39. Treškārt, ar piekto līdz septīto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesai precizēt piemērošanas jomu šīs pašas direktīvas 5. panta 3. punktā paredzētajai atkāpei attiecībā uz prasību saņemt tiesību īpašnieka atļauju. It īpaši tā vēlas noskaidrot, vai vārdi "programmu uzlādējot [ielādējot], demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota darīt," [vārdi "veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota veikt,"] ietver tikai darbības, kuras datorprogrammas lietošanas licences īpašnieks ir tiesīgs veikt saskaņā ar šo licenci, un vai mērķis, ar kādu šīs darbības veic, ietekmē minētās licences īpašnieka iespēju atsaukties uz šo atkāpi.

40. Visbeidzot, ar astoto un devīto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas, ka datorprogrammā vai lietošanas rokasgrāmatā ir reproducēti daži kādas citas datorprogrammas lietošanas rokasgrāmatā aprakstīti elementi, ir uzskatāms par autortiesību uz šo pēdējo rokasgrāmatu pārkāpumu.

A – *Par datorprogrammas funkcionalitātes un programmēšanas valodas aizsardzību saskaņā ar Direktīvas 91/250 1. panta 2. punktu*

41. Ar saviem jautājumiem iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot ar Direktīvu 91/250 piešķirtās aizsardzības priekšmetu un apjomu. It īpaši jautājums te ir par to, vai funkcionalitāte[11], programmēšanas valoda, kā arī datorprogrammas datu datņu formāti ir uzskatāmi par šīs programmas izpausmi un tādējādi tos var aizsargāt ar autortiesībām saskaņā ar šo direktīvu.

42. Atgādinu, ka Direktīvas 91/250 1. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis aizsargā datorprogrammas kā literārus darbus. Aizsardzība ar autortiesībām attiecas uz datorprogrammas izpausmi jebkādā formā, nevis uz idejām un principiem, kas ir pamatā kādam datorprogrammas elementam[12]. Šīs direktīvas preambulas četrpadsmitajā apsvērumā arī ir precizēts, ka saskaņā ar šo autortiesību principu minētā direktīva neaizsargā idejas un principus, kas ir pamatā loģikai, algoritmiem un programmēšanas valodām.

43. Minētais princips ir atkārtots arī starptautiskajos dokumentos. It īpaši Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (*WIPO*) Līguma par autortiesībām[13] 2. pantā ir paredzēts, ka autortiesību aizsardzību attiecina uz izpausmēm, nevis idejām, procedūrām, darbības metodēm vai matemātiskiem jēdzieniem kā tādiem.

44. Tas tādēļ, ka darba oriģinalitāti, uz kuru attiecas tiesiskā aizsardzība, nosaka nevis ideja, kuru var izteikt dažādi, bet gan tās izpausme.

45. Attiecībā uz datorprogrammām Direktīvā 91/250 nav precizēts jēdziens "datorprogrammas [..] visās to [izpausmes] formās".

11 — Šķiet, ka iesniedzējtiesa savos prejudiciālajos jautājumos un lēmuma tekstā bez izšķirības lieto jēdzienus "funkcija" un "funkcionalitāte". Skaidrības labad es šajos secinājumos lietošu tikai jēdzienu "funkcionalitāte".

12 — Skat. Direktīvas 91/250 1. panta 2. punktu.

13 — Līgumu, kurš pieņemts 1996. gada 20. decembrī Ženēvā, Kopienas vārdā apstiprināja ar Padomes 2000. gada 16. marta Lēmumu 2000/278/EK (OV L 89, 6. lpp.)

46. Šīs definīcijas neesamības pamatā ir Savienības likumdevēja tieša vēlēšanās. Direktīvas priekšlikumā [14] Eiropas Komisija precizē, ka "eksperti ir norādījuši, ka ikviena direktīvā paredzēta definīcija tam, kas veido programmu, obligāti kļūtu novecojusi, ja tehnikas progresa rezultātā programmu daba, kāda tā ir saprotama mūsdienās, tiktu mainīta" [15].

47. Tomēr Savienības likumdevējs ir norādījis, ka jaunrades, prasmju un izdomas spējas elementi atklājas veidā, kādā programma ir izstrādāta. Programmētājs definē uzdevumus, kas datorprogrammai jāveic, un analizē līdzekļus, ar kādiem ir sasniedzami šie rezultāti. Datorprogrammas autors, gluži tāpat kā grāmatas autors, izvēlas veicamos posmus, un šo posmu izpausmes veids piešķir datorprogrammai tai raksturīgās ātruma, efektivitātes un pat stila iezīmes [16].

48. Līdz ar to datorprogrammas aizsardzību var paredzēt, tikai sākot ar brīdi, kurā šo elementu izvēle un sakārtojums apliecina autora jaunradi un prasmes un tādējādi atšķir viņa darbu no citu darbiem [17].

49. 2010. gada 22. decembra spriedumā lietā *Bezpečnostní softwarová asociace* [18] Tiesa precizēja, ka ar Direktīvu 91/250 piešķirtās aizsardzības priekšmets ir datorprogramma visās tās izpausmes formās, kas ļauj to reproducēt dažādās datorvalodās, tādās kā pirmkods un objektkods [19]. Tā arī lēma, ka jebkura datorprogrammas izteiksmes forma ir jāaizsargā no brīža, kad tās reproducēšana izraisītu pašas datorprogrammas reproducēšanu, kas tādējādi ļauj datoram pildīt savu funkciju [20].

50. Datorprogrammas aizsardzība tādējādi neaprobežojas tikai ar šīs programmas literāro elementu, t.i., pirmkoda un objektkoda, aizsardzību, bet gan attiecas uz visiem pārējiem elementiem, kas izpauž autora jaunradi.

51. Šādi definētā kontekstā tagad ir secīgi jāaplūko jautājumi par to, vai datorprogrammas funkcionalitāti un programmēšanas valodu var uzskatīt par programmas izpausmi un vai tādējādi uz tām var attiekties Direktīvā 91/250 paredzētā aizsardzība.

1) Par datorprogrammas funkcionalitātes aizsardzību ar autortiesībām

52. Datorprogrammas funkcionalitāti var definēt kā informātikas sistēmas piedāvāto iespēju kopumu, kā šai programmai raksturīgās darbības. Citiem vārdiem sakot, datorprogrammas funkcionalitāte ir pakalpojums, ko no tās gaida lietotājs.

53. Pēc manām domām, datorprogrammas funkcionalitāte kā tāda nevar būt autortiesību aizsardzības priekšmets atbilstoši Direktīvas 91/250 1. panta 1. punktam.

54. Aplūkosim konkrētu piemēru. Ja programmētājs nolemj izstrādāt datorprogrammu aviobiļešu rezervēšanai, šajā programmatūrā būs daudzas šai rezervēšanai vajadzīgas funkcionalitātes daļas. Datorprogrammai būs jāspēj secīgi atrast lietotāja meklēto lidojumu, pārbaudīt pieejamās sēdvietas, rezervēt noteiktu sēdvietu, reģistrēt lietotāja datus, ņemt vērā datus maksājuma veikšanai tiešsaistē un, visbeidzot, izveidot šī lietotāja elektronisko biļeti [21]. Visas šīs funkcionalitātes daļas, šīs darbības nosaka konkrēts un ierobežots mērķis. Tādā ziņā tās līdzinās idejai. Līdz ar to var būt dažādas datorprogrammas, kas piedāvā vienu un to pašu funkcionalitāti.

14 — Priekšlikums Padomes Direktīvai par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (COM(1988) 816, galīgā redakcija, turpmāk tekstā – "Direktīvas priekšlikums").

15 — Skat. 1. panta 1. punkta pirmo daļu, kas minēta Direktīvas priekšlikuma otrajā daļā ar nosaukumu "Īpaši noteikumi".

16 — Skat. Direktīvas priekšlikuma 2.3. punktu.

17 — Skat. Direktīvas priekšlikuma 2.5. punktu.

18 — C-393/09 (Krājums, I-13971. lpp.).

19 — 35. punkts.

20 — 38. punkts.

21 — Skat. *High Court of Justice* (*England & Wales*) 2004. gada 30. jūlija spriedumu lietā *Navitaire Inc.* pret *EasyJet* ([2004] *EWHC* 1725 [*Ch*], 116. un 117. punkts).

55. Turpretī ir daudz līdzekļu, ar kuriem konkretizē šo funkcionalitāti, un šie līdzekļi var tikt aizsargāti ar autortiesībām saskaņā ar Direktīvu 91/250. Kā jau redzējām, jaunrade, prasmes un izdomas spēja atklājas veidā, kādā programma ir izstrādāta, tās rakstībā. Programmētājs izmanto formulas un algoritmus, kas kā tādi ir izslēgti no autortiesību aizsardzības [22], jo tie ir pielīdzināmi vārdiem, kurus dzejnieks vai rakstnieks izmanto sava literārā darba radīšanai [23]. Tomēr veids, kādā visi šie elementi ir sakārtoti, piemēram, datorprogrammas rakstības stils, var atainot tās autoram raksturīgo intelektuālo jaunradi un tādējādi var tikt aizsargāts.

56. Turklāt man šķiet, ka šo analīzi apstiprina sagatavošanas dokumenti, kas bija Direktīvas 91/250 pieņemšanas pamatā. Būtībā Komisija savā Direktīvas priekšlikumā skaidro, ka datorprogrammu aizsardzības ar autortiesībām galvenā priekšrocība ir tāda, ka tā attiecas tikai uz darba individuālo izpausmi un tādējādi atstāj pietiekami plašu rīcības brīvību citiem autoriem līdzīgu vai pat tādu pašu programmu izstrādāšanai, ar noteikumu, ka viņi atturas no kopēšanas [24]. Šis aspekts ir īpaši svarīgs, jo datorprogrammās izmantojamo pieejamo algoritmu skaits, protams, ir ļoti liels, tomēr ne bezgalīgs [25].

57. Pieņemt, ka var aizsargāt datorprogrammas funkcionalitāti kā tādu, nozīmētu dot iespēju monopolizēt idejas, kaitējot tehnikas progresam un rūpnieciskajai attīstībai.

58. Turklāt es saprotu, ka iesniedzējtiesa uzdod jautājumu par to, vai ar datorprogrammas funkcionalitāti saistītu pirmkoda aspektu reproducēšana kādas citas datorprogrammas pirmkodā ir pirmās programmas autora ekskluzīvo tiesību pārkāpums.

59. Pēc manām domām, tāpat kā attiecībā uz pārējiem darbiem, kurus var aizsargāt ar autortiesībām, autortiesību pārkāpums var būt tas, ka tiek reproducēta kādas datorprogrammas funkcionalitātes izpausmes nozīmīga daļa.

60. 2009. gada 16. jūlija spriedumā lietā *Infopaq International* [26] Tiesa nosprieda, ka atbilstoši Direktīvas 2001/29 2. panta a) punktam aizsardzība attiecas arī uz darba dažādām daļām ar nosacījumu, ka tās ietver dažus elementus, kas ir šī darba autora intelektuālās jaunrades izpausme [27]. Ņemot vērā, ka datorprogramma ir pilnībā jāuzskata par literāru darbu [28], tāda pati analīze ir jāpieņem attiecībā uz elementiem, kas veido datorprogrammas autora intelektuālās jaunrades izpausmi.

61. Turklāt iesniedzējtiesa uzdod jautājumu par to, vai šādu analīzi var ietekmēt citā datorprogrammā reproducētas datorprogrammas funkcionalitātes raksturs un apjoms vai arī tas, cik detalizēti šī funkcionalitāte ir reproducēta.

62. Es tā nedomāju.

63. Atgriezīsimies pie piemēra par datorprogrammu, kas ļauj rezervēt aviobiļeti. Šīs programmas struktūra noteiks tās funkcionalitātes daļas un aprakstīs šo funkcionalitātes daļu kombināciju. Pati minētās programmas funkcija, t.i., iespēja lietotājam iegūt aviobiļeti, noteiks šo kombināciju. Vajadzēs pārbaudīt, vai pastāv lidojums, ja jā, tad kurā datumā un cikos, vai ir vēl vietas utt. Neatkarīgi no šīs funkcionalitātes rakstura un apjoma es domāju, ka šī funkcionalitāte vai pat vairāku funkcionalitātes daļu kombinācija aizvien ir pielīdzināmas idejai un tādējādi tās kā tādas nevar tikt aizsargātas ar autortiesībām.

64. Tāpat es uzskatu, ka šo analīzi nevar likt apšaubīt to zināšanu, prasmju un darba raksturs un apjoms, kas tika veltīti datorprogrammas funkcionalitātes izstrādāšanai.

22 — Skat. šīs direktīvas preambulas četrpadsmito apsvērumu un 1. panta 2. punktu.

23 — Skat. Direktīvas priekšlikuma 2.4. punktu.

24 — Skat. Direktīvas priekšlikuma 3.7. punktu.

25 — Turpat.

26 — C-5/08 (Krājums, I-6569. lpp.).

27 — 39. punkts.

28 — Skat. Direktīvas 91/250 1. panta 1. punktu. Skat. arī Direktīvas priekšlikuma 1. panta 2. punktu.

65. Es atgādinu, ka Direktīvas 91/250 1. panta 3. punktā ir paredzēts, ka datorprogrammu aizsargā, ja tā ir oriģināla tādā ziņā, ka tā ir autora paša intelekta radīta [intelektuālā jaunrade]. Šajā noteikumā ir precizēts, ka, nosakot, vai tā ir jāaizsargā, nelieto nekādus citus kritērijus[29]. It īpaši šīs direktīvas preambulas astotajā apsvērumā ir noteikts, ka kritērijos, ko izmanto, nosakot, vai kāda datorprogramma ir oriģināla vai nav, neietilpst nekādi programmu kvalitātes vai estētisko īpašību vērtējumi.

66. Tādējādi es uzskatu, ka, lai noteiktu, vai uz datorprogrammu var attiecināt tiesisko aizsardzību ar autortiesībām, ir jāņem vērā nevis šīs programmas izstrādāšanai veltītais laiks un darbs, nedz arī tās autora zināšanu līmenis, bet gan tās rakstības oriģinalitātes līmenis.

67. Šajā lietā valsts tiesai ir jāpārbauda, vai, reproducējot *SAS* sastāvdaļu funkcionalitāti, *WPL* savā *WPL* sistēmā reproducēja nozīmīgu šo sastāvdaļu elementu daļu, kas ir minēto sastāvdaļu autora intelektuālās jaunrades izpausme.

2) Par programmēšanas valodas aizsardzību ar autortiesībām

68. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot arī to, vai datorprogrammas programmēšanas valodu var aizsargāt ar autortiesībām saskaņā ar Direktīvu 91/250[30]. Būtībā *WPL* ir panākusi to, lai tās *WPL* sistēma spētu tulkot un izpildīt *SAS* valodā sarakstītus norādījumus.

69. Kā jau minējām, datorprogrammu vispirms saraksta pirmkoda formā. Šo kodu raksta programmēšanas valodā, kas darbojas kā tulkotājs starp lietotāju un mašīnu. Tā ļauj šim lietotājam rakstīt norādījumus valodā, kas tam pašam ir saprotama. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka *SAS* valodu veido norādes, frāzes, opcijas, formāti un funkcijas, kas izteikti ar zīmēm, proti, rakstzīmju saitēm, kas tiek izmantotas saskaņā ar konkrētiem noteikumiem. Viens no *SAS* valodas galvenajiem zīmju veidiem ir vārds, piemēram, "LOGISTIC" un "UNIVARIATE". Iesniedzējtiesa precizē, ka *SAS* valodai ir pašai sava sintakse un atslēgvārdi[31].

70. Pēc Patrika Rusela [*Patrick Roussel*] domām, "programmēšanas valoda kā tāda līdzinās zinātniskam darbam, teorētiskai konstrukcijai, kuras mērķis ir sakārtot, definēt un nodot zināšanas, lai sarakstītu programmatūras avotus tādā izklāstījumā, kas saprotams cilvēkam un viegli pārveidojams norādēs, kuras izpildāmas datoram. Programmēšanas valoda izveido īpašas metodes, kas jāpielieto, un atvieglo prāta uzdevumu datoru pirmprogrammu izteiksmei un formalizēšanai. Tās uzdevums nav kā programmas gadījumā likt datoram sasniegt noteiktu rezultātu, bet gan sniegt noteikumus tādas programmas formulējamam, kura ļaus sasniegt rezultātu"[32].

71. Līdz ar to man šķiet, ka programmēšanas valoda ir funkcionāls elements, kas ļauj dot norādījumus mašīnai. Kā redzējām *SAS* valodas gadījumā, programmēšanas valodu veido vārdi un rakstzīmes, kuri visiem ir zināmi un kuriem nepiemīt nekāda oriģinalitāte. Pēc manām domām, programmēšanas valoda ir pielīdzināma valodai, ko lieto romāna autors. Tā tātad ir līdzeklis, lai paustu savu sakāmo, nevis pati izpausme.

72. Līdz ar to es neuzskatu, ka [programmēšanas valodu] kā tādu var uzskatīt par datorprogrammas izpausmi un ka tādējādi to var aizsargāt ar autortiesībām saskaņā ar Direktīvu 91/250.

73. Pēc manām domām, šo analīzi neliek apšaubīt arī tas, ka šīs direktīvas preambulas četrpadsmitajā apsvērumā ir norādīts, ka idejas un principi, kas ir pamatā loģikai, algoritmiem un programmēšanas valodām, nav aizsargāti saskaņā ar minēto direktīvu. Būtībā *SAS Institute* uzskata, ka, interpretējot *a contrario*, šis apsvērums pierāda, ka programmēšanas valoda nav izslēgta no aizsardzības ar autortiesībām uz datorprogrammām.

29 — Skat. arī Direktīvas priekšlikuma 1. panta 3. punktu.

30 — Skat. iesniedzējtiesas lēmuma 67.–69. punktu.

31 — Skat. iesniedzējtiesas lēmuma 11. punktu.

32 — Skat. Roussel, P., "La maîtrise d'un langage de programmation s'acquiert par la pratique", *Revue Communication Commerce électronique*, Nr. 4, 2005. gada aprīlis, 15. pētījums.

74. Patiesībā, pēc manām domām, minētajā apsvērumā ir tikai atkārtots princips, saskaņā ar kuru autortiesības aizsargā ideju izpausmi, nevis pašas idejas. Līdz ar to programmēšanas valoda kā tāda nevar tikt aizsargāta. Turpretī, tā kā datorprogrammas pirmkods ir sarakstīts kādā programmēšanas valodā, šī izpausme ar programmēšanas valodas starpniecību var tikt aizsargāta saskaņā ar Direktīvas 91/250 1. pantu.

75. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka programmēšanas valoda kā tāda nav datorprogrammas izpausmes forma, ko var aizsargāt ar autortiesībām saskaņā ar šo tiesību normu.

76. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka Direktīvas 91/250 1. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka datorprogrammas funkcionalitāte, kā arī programmēšanas valoda kā tādas nevar tikt aizsargātas ar autortiesībām. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai, reproducējot šo funkcionalitāti savā datorprogrammā, šīs programmas autors ir reproducējis pirmās programmas elementu nozīmīgu daļu, kas ir tās autora intelektuālās jaunrades izpausme.

B – *Par datu datņu formātu aizsardzību ar Direktīvas 91/250 1. panta 2. punktu*

77. Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai *WPL* nav pārkāpis autortiesības, pietiekamā mērā izpētot *SAS* datu datņu formātu, lai varētu savā datorprogrammā sarakstīt pirmkodu, kas lasa un raksta datu datnes šajā formātā.

78. Šis jautājums mums liek secīgi noskaidrot to, vai datu datņu formāts kā loģiska saskarne [33] ir datorprogrammas izpausme, ko var aizsargāt saskaņā ar Direktīvu 91/250, un vai šādā ziņā ar to atbilstoši šīs direktīvas 6. pantam var veikt dekompilāciju, lai panāktu dažādu datorprogrammu elementu savstarpēju izmantojamību.

79. *SAS Institute* datu datņu formātus apraksta šādi. *SAS* sistēma glabā datus datnēs un tos no tām iegūst. Lai to panāktu, šī sistēma lieto noteiktu skaitu datu formātu, ko izstrādājis *SAS Institute*. Minētos formātus var uzskatīt par neaizpildītām formām, kuras *SAS* sistēmai ir jāpapildina ar klienta datiem un kurās ir paredzētas īpašas vietas, kurās ir jāieraksta noteikta informācija, lai šī sistēma spētu pareizi lasīt un rakstīt datni [34].

80. Lai ļautu savai programmai piekļūt lietotāju datiem, kas glabājas *SAS* datu datņu formātā, *WPL* panāca, lai tās programma saprot un tulko šo formātu.

81. Man šķiet, ka Direktīva 91/250 neizslēdz saskarnes no aizsardzības ar autortiesībām. Tās preambulas trīspadsmitajā apsvērumā tikai ir norādīts, ka idejas un principi, kas ir pamatā dažādiem programmas elementiem, tostarp tie, kas ir pamatā šīm saskarnēm, nav aizsargāti ar autortiesībām saskaņā ar šo direktīvu.

82. Tāpat kā *SAS Institute*, es uzskatu, ka *SAS* datu datņu formāts ir [*SAS Institute*] datorprogrammas neatņemama sastāvdaļa. Turklāt minētās direktīvas preambulas vienpadsmitajā apsvērumā ir norādīts, ka programmas daļas, kas nodrošina programmatūras un datortehnikas elementu savstarpēju savienojamību un mijiedarbi, parasti sauc par "saskarnēm". Būdama datorprogrammas daļa, saskarne – šajā gadījumā elementi, kas veido, raksta un lasa *SAS* datu datņu formātu, – tādējādi ir izteikta ar pirmkodu šajā programmā. Līdz ar to, tā kā saskarnes izpausme veido nozīmīgu daļu no datorprogrammas izpausmes, kā redzējām šo secinājumu 59. un 60. punktā, to var aizsargāt ar autortiesībām saskaņā ar Direktīvu 91/250.

83. Līdz ar to tagad ir jānoskaidro, vai saskaņā ar šīs direktīvas 6. pantu *WPL* bija tiesības veikt dekompilāciju, lai nodrošinātu savstarpēju izmantojamību starp *SAS* sistēmu un savu *WPL* sistēmu.

33 — Lietas dalībnieki, kā arī iesniedzējtiesa, šķiet, piekrīt tam, ka *SAS* datu datņu formāts ir loģiska saskarne.

34 — Skat. *SAS Institute* rakstveida apsvērumu 96. punktu.

84. Saskarne ļauj panākt savstarpēju izmantojamību, t.i., spēju apmainīties ar informāciju un šo informāciju savstarpēji lietot[35], starp dažādu datorprogrammu elementiem[36]. Direktīvas 91/250 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tad, ja tiek ievēroti daži nosacījumi, autortiesību uz kādu datorprogrammu īpašnieka atļauja nav vajadzīga, ja koda pavairošana [reproducēšana] vai šā koda formas tulkošana saskaņā ar 4. panta a) un b) punktu ir obligāti vajadzīga, lai iegūtu informāciju, ar ko panākt neatkarīgi radītas datorprogrammas savstarpēju izmantojamību ar citām programmām. To sauc par dekompilāciju.

85. Direktīvas 91/250 6. panta 1. punktā ir noteikta atkāpe no datorprogrammas autora ekskluzīvajām tiesībām, un tā, pēc manām domām, ir jāinterpretē šauri. Šajā ziņā Savienības likumdevējs šīs direktīvas preambulas divdesmit pirmajā un divdesmit trešajā apsvērumā ir precizējis, ka dekompilācija ir veicama tikai ļoti konkrētos gadījumos un ka tā nav piemērojama, lai aizskartu tiesību īpašnieka likumīgās intereses vai būtu pretrunā programmas normālam lietojumam.

86. Tādējādi dekompilācija ir iespējama tad, ja to veic licenciāts, ja informācija, kas vajadzīga, lai panāktu savstarpēju izmantojamību, iepriekš nav bijusi viegli un ātri pieejama šim licenciātam un darbība skar tikai tās oriģinālās programmas daļas, kas vajadzīgas, lai panāktu savstarpēju izmantojamību[37].

87. Pēc manām domām, tādu apzīmējumu kā "obligāti vajadzīg[s]" vai "vajadzīg[s]" lietošana ilustrē Savienības likumdevēja vēlēšanos panākt, lai dekompilācija būtu izņēmuma rakstura darbība. Pēc manām domām, licenciātam ir jāpierāda absolūta vajadzība reproducēt kodu vai tulkot tā formu, lai panāktu savstarpēju izmantojamību ar savas programmas elementiem.

88. Visbeidzot, es domāju, ka dekompilācija nedrīkst ļaut licenciātam pārkopēt datorprogrammas kodu savā programmā. Direktīvas 91/250 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šī darbība var tikt lietota, lai *iegūtu informāciju, kas vajadzīga savstarpējai izmantojamībai*[38] starp dažādu datorprogrammu elementiem. Tas nekādā gadījumā neparedz atļauju pārkopēt datorprogrammas kodu.

89. Katrā ziņā valsts tiesai ir jāpārbauda, vai ir izpildīti šīs direktīvas 6. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā minētie nosacījumi.

90. Ņemot vērā iepriekš minētos elementus, es uzskatu, ka Direktīvas 91/250 1. panta 2. punkts un 6. pants ir interpretējami tādējādi, ka par darbību, kam vajadzīga atļauja, neuzskata to, ka licenciāts reproducē kodu vai tulko kāda datu datņu formāta koda formu tādēļ, lai viņš savā datorprogrammā varētu rakstīt pirmkodu, kas lasa un raksta šo datņu formātu, ar nosacījumu, ka šī darbība ir absolūti vajadzīga, lai iegūtu informāciju, ar ko panāk savstarpēju izmantojamību starp dažādu programmu elementiem. Minētā darbība nedrīkst ļaut šim licenciātam pārkopēt datorprogrammas kodu savā programmā, un tas ir jāpārbauda valsts tiesai.

C – *Par Direktīvas 91/250 5. panta 3. punkta piemērošanas jomu*

91. Iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/250 5. panta 3. punktā minētie vārdi "programmu uzlādējot [ielādējot], demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota darīt," [vārdi "veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota veikt,"] ietver tikai darbības, kuras datorprogrammas lietošanas licences īpašnieks ir tiesīgs veikt saskaņā ar šo licenci, un vai mērķis, ar kādu šīs darbības veic, ietekmē minētās licences turētāja iespēju atsaukties uz šo atkāpi.

35 — Skat. Direktīvas 91/250 preambulas divpadsmito apsvērumu.

36 — Skat. šīs direktīvas preambulas vienpadsmito apsvērumu.

37 — Skat. Direktīvas 91/250 6. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktu.

38 — Izcēlums mans.

92. Šīs tiesību normas mērķis ir skaidrs. Datorprogrammas darbības novērošana, pētīšana vai testēšana ir vērstas uz to, lai noteiktu idejas un principus, kas ir pamatā jebkuram šīs programmas elementam. Minētā norma turpina principu, kurš izklāstīts šīs direktīvas 1. panta 2. punktā un saskaņā ar kuru idejas un principi, kas ir pamatā jebkuram datorprogrammas elementam, nav aizsargāti ar autortiesībām.

93. Pēc manām domām, minētās direktīvas 5. panta 3. punkta lietderīgā iedarbība ir izvairīšanās no tā, ka ar līguma noteikumiem datorprogrammas tiesību īpašnieks netieši aizsargā šīs programmas pamatā esošās idejas un principus. Šajā ziņā Direktīvas 91/250 9. panta 1. punkta otrajā teikumā ir noteikts, ka nav spēkā neviens nosacījums, kas ir pretrunā 5. panta 3. punktam.

94. Tomēr, lai gan šī pēdējā minētā norma ļauj personai, kas ir pilnvarota to darīt, noteikt idejas un principus, kas ir pamatā jebkuram šīs programmas elementam, tomēr tā šo iespēju arī ierobežo[39]. Tādējādi šī persona var novērot, pētīt vai testēt šīs programmas darbību tiktāl, ciktāl tā veic *darbības, ko ir pilnvarota veikt*[40].

95. Es domāju, ka vārdi "programmu uzlādējot [ielādējot], demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota darīt," [vārdi "veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota veikt,"] attiecas uz darbībām, kas ir atļautas saskaņā ar Direktīvas 91/250 4. panta a) un b) punktu un 5. panta 1. punktu. Īpašnieka ekskluzīvās tiesības ietver tiesības veikt vai atļaut noteiktas darbības[41]. Šis īpašnieks ir vienīgais, kas nosaka šīs darbības licencē, kuru piešķir. Piemēram, viņš var atļaut reproducēt savu datorprogrammu, bet neatļaut to tulkot vai pielāgot.

96. Turklāt dažām darbībām, ja vien nav īpaši līguma noteikumi, saskaņā ar minētās direktīvas 5. panta 1. punktu nav vajadzīga īpašnieka atļauja, ja tās ir vajadzīgas, lai ļautu likumīgajam datorprogrammas ieguvējam lietot to saskaņā ar mērķi, kam tā paredzēta, tostarp lai izlabotu kļūdas. Savienības likumdevējs Direktīvas 91/250 preambulas septiņpadsmitajā apsvērumā ir precizējis, ka ielādēšanas un palaišanas darbības, kas vajadzīgas šai lietošanai, nevar aizliegt ar līgumu.

97. Līdz ar to, ņemot vērā šos elementus, es domāju, ka vārdi "programmu uzlādējot [ielādējot], demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota darīt," [vārdi "veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota veikt,"] attiecas uz darbībām, kuru veikšanai šī persona ir saņēmusi tiesību īpašnieka atļauju, kā arī uz ielādēšanas un palaišanas darbībām, kas vajadzīgas datorprogrammas lietošanai saskaņā ar mērķi, kam tā paredzēta.

98. Iesniedzējtiesa turklāt vēlas noskaidrot, vai mērķi, ar kādiem datorprogrammas darbība tika novērota, pētīta vai testēta[42], ietekmē iespēju atsaukties uz Direktīvas 91/250 5. panta 3. punktā paredzēto atkāpi.

99. Kā jau redzējām, šīs tiesību normas mērķis ir ļaut noteikt idejas un principus, kas ir pamatā jebkuram datorprogrammas elementam, tomēr nepārkāpjot šīs programmas autora ekskluzīvās tiesības.

100. Pēc manām domām, no minētās normas formulējuma un sistēmas izriet, ka tā nedrīkst ļaut personai, kas tiesīga lietot datorprogrammas eksemplāru, piekļūt tādai ar autortiesībām aizsargātai informācijai kā pirmkods vai objektkods.

39 — Skat. arī Direktīvas 91/250 preambulas astoņpadsmito apsvērumu.

40 — Izcēlums mans.

41 — Šīs direktīvas 4. panta a) un b) punkts.

42 — Šie mērķi ir minēti septītā jautājuma a)–g) apakšpunktā.

101. Līdz ar to, ņemot vērā visu iepriekš minēto, es domāju, ka Direktīvas 91/250 5. panta 3. punkts, to lasot kopā ar šīs direktīvas 4. panta a) un b) punktu un 5. panta 1. punktu, ir interpretējams tādējādi, ka vārdi "programmu uzlādējot [ielādējot], demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota darīt," [vārdi "veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota veikt,"] attiecas uz darbībām, kuru veikšanai šī persona ir saņēmusi tiesību īpašnieka atļauju, kā arī uz ielādēšanas un palaišanas darbībām, kas vajadzīgas datorprogrammas lietošanai saskaņā ar mērķi, kam tā paredzēta. Datorprogrammas darbības novērošana, pētīšana vai testēšana, ko veic saskaņā ar šo normu, nedrīkst ļaut personai, kas tiesīga lietot datorprogrammas eksemplāru, piekļūt tādai ar autortiesībām aizsargātai informācijai kā pirmkods vai objektkods.

D – *Par datorprogrammas lietošanas rokasgrāmatas aizsardzību ar Direktīvas 2001/29 2. panta a) punktu*

102. Ar saviem jautājumiem iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas, ka datorprogrammā vai lietošanas rokasgrāmatā ir reproducēti daži kādas citas datorprogrammas lietošanas rokasgrāmatā aprakstīti elementi, ir uzskatāms par autortiesību uz šo pēdējo rokasgrāmatu pārkāpumu.

103. *SAS* rokasgrāmatas ir tehniski darbi, kas izsmeļoši un detalizēti dokumentē katras atsevišķas *SAS* sastāvdaļas daļas funkcionalitāti, vajadzīgos ievades datus un attiecīgā gadījumā arī gaidāmo datu izvadi. Tām ir lietderīgs mērķis, un tās ir izstrādātas, lai sniegtu lietotājiem plašu informāciju par *SAS* sistēmas ārējo darba režīmu. Tajās nav informācijas par minētās sistēmas iekšējo darba režīmu.

104. Iesniedzējtiesa norāda, ka ikviena no *SAS* rokasgrāmatām ir oriģināls literārs darbs, uz kuru attiecas autortiesību aizsardzība atbilstoši Direktīvai 2001/29.

105. Šīs direktīvas 2. panta a) punktā autoram ir paredzētas ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu reproducēšanu "ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā". Pēc manām domām, tas, ka apgalvotais autortiesību pārkāpums attiecas arī uz rokasgrāmatu reproducēšanu, lai izstrādātu darbu, kas attēlots atšķirīgā formā, tādā kā datorprogramma, neizslēdz šo reproducēšanu no minētās direktīvas piemērošanas jomas.

106. Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Infopaq International* Tiesai jau bija iespēja lemt par Direktīvas 2001/29 2. pantā paredzētās aizsardzības piemērošanas jomu. Tā norādīja, ka saskaņā ar šīs direktīvas preambulas 21. apsvērumu darbības, uz kurām attiecas reproducēšanas tiesības, ir jāinterpretē plaši. Turklāt šī prasība pēc plašas minēto darbību definīcijas ir ietverta arī minētās direktīvas 2. panta formulējumā, kurā lietoti tādi izteicieni kā "tieša vai netieša", "īslaicīga vai pastāvīga", "ar jebkādiem līdzekļiem" un "jebkādā formā" [43].

107. Līdz ar to ar Direktīvas 2001/29 2. pantu piešķirtajai aizsardzībai, pēc manām domām, ir jābūt tādai piemērošanas jomai, kurā ietilpst gan dažu elementu reproducēšana citas datorprogrammas rokasgrāmatā, gan [to reproducēšana] pašā datorprogrammā.

108. Tagad ir jānoskaidro, vai, *WPL* rokasgrāmatā un *WPL* sistēmā pārņemot dažus no elementiem, kas ietilpst *SAS* rokasgrāmatās, *WPL* ir pārkāpis autortiesības, kas *SAS Institute* ir uz šīm pēdējām minētajām rokasgrāmatām.

109. Kā redzējām šo secinājumu 43. punktā, autortiesības nosaka princips, saskaņā ar kuru autortiesību aizsardzību attiecina uz izpausmēm, nevis idejām, procedūrām, darbības metodēm vai matemātiskiem jēdzieniem kā tādiem.

43 — 41. un 42. punkts.

110. Šajā lietā iesniedzējtiesa norāda, ka *WPL* tostarp no *SAS* rokasgrāmatām pārņēma atslēgvārdus, sintaksi, komandas un komandu kombinācijas, opcijas, noklusējumus un atkārtojumus, lai tos reproducētu savā programmā, kā arī *WPL* rokasgrāmatā.

111. Pēc manām domām, uz šiem elementiem kā tādiem nevar attiecināt ar autortiesībām piešķirto aizsardzību.

112. Būtībā attiecībā uz programmēšanas valodu mēs šo secinājumu 69. un 70. punktā redzējām, ka to veido vārdi un rakstzīmes, ka tai ir savi sintakses noteikumi un tajā tiek lietoti savi atslēgvārdi.

113. Opcijas, kas paredzētas attiecībā uz dažādām komandām, veido noteiktas formas apakšdarbības attiecībā uz doto komandu. Šīs apakšdarbības ļauj kontrolēt prasītās darbības nianses. Šim nolūkam pietiek pievienot vārdus pēc komandas nosaukuma.

114. Attiecībā uz noklusējumiem, kas tiek lietoti gadījumā, ja lietotājs īpaši nenorāda kādu konkrētu komandu vai opciju, tie ļauj *SAS* sistēmai dot atļauju tam, ka komandu nosaukumi, opcijas vai datu nosaukumi noteiktos apstākļos tiek izlaisti un radušos tukšumu aizpilda minētie noklusējumi.

115. Attiecībā uz statistisko darbību atlasi no *WPL* iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka statistisko darbību veikšana izriet no norādījumu rakstības *SAS* valodā. *SAS* rokasgrāmatas ietver aprakstu par ikvienu no statistiskajām darbībām, ko pievieno *SAS* sistēmas secīgajām versijām. *WPL* sistēma piedāvā tādu pašu statistisko darbību atlasi lietotājiem, kas raksta lietojumprogrammas *SAS* valodā. *WPL* sistēma nereproducē šo statistisko darbību aprakstu, bet tikai izpilda šīs pēdējās minētās darbības.

116. Tāpat, pēc *WPL* domām, matemātiskās formulas, kas ir minētas *SAS* rokasgrāmatās, apraksta datu izvadi [*output*], kas tiks aprēķināta, izmantojot ievadītos datus [*input*]. Tas nav programmas kods, kas vajadzīgs vairāku aprēķinu veikšanai. Matemātisku formulu var izmantot dažādi. *WPL* programmētāji sarakstīja pirmkodu, kas spēj izpildīt tādus aprēķinus, kādi aprakstīti matemātiskajās formulās.

117. Visbeidzot, *SAS* sistēma ietver īpašu statistisku darbību, kas beidzas ar astoņiem atkārtojumiem. Tā kā šī vērtība, pēc *WPL* domām, ietekmē gala rezultātu, programmētāji, izlasījuši *SAS* rokasgrāmatas, izstrādāja pirmkodu, kas arī spēj īstenot astoņus atkārtojumus.

118. No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka šie dažādie elementi, pēc manām domām, atbilst idejām, procedūrām, darbības metodēm vai matemātiskiem jēdzieniem. Līdz ar to uz [šiem elementiem] kā tādiem nevar attiekties autortiesību aizsardzība, kas piešķirta ar Direktīvas 2001/29 2. panta a) punktu.

119. Turpretī šo ideju, procedūru, darbības metožu vai matemātisko jēdzienu izpausme var tikt aizsargāta saskaņā ar šo normu tad, ja tai būtu oriģināls raksturs.

120. Būtībā tikai šo elementu izvēle, novietojums un kombinācija ļauj autoram oriģinālā veidā izpaust savu radošo garu un sasniegt rezultātu, kas ir intelektuālā jaunrade [44].

121. Katrā ziņā valsts tiesai ir jāpārbauda, vai tas tā ir šajā lietā.

122. Ņemot vērā iepriekš minēto, es iesaku Tiesai lemt, ka Direktīvas 2001/29 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas, ka datorprogrammā vai lietošanas rokasgrāmatā ir reproducēti daži kādas citas datorprogrammas rokasgrāmatā aprakstīti elementi, var būt autortiesību uz šo pēdējo rokasgrāmatu pārkāpums, ja – un tas ir jāpārbauda valsts tiesai – šādi reproducētie elementi ir to autora intelektuālās jaunrades izpausme.

44 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Infopaq International* (45. punkts).

V – Secinājumi

123. Ņemot vērā visus iepriekš minētos faktus, es iesaku Tiesai šādi atbildēt uz *High Court of Justice* (*England & Wales*), *Chancery Division* uzdotajiem jautājumiem:

1) Padomes 1991. gada 14. maija Direktīvas 91/250/EEK par datorprogrammu tiesisko aizsardzību 1. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka datorprogrammas funkcionalitāte, kā arī programmēšanas valoda kā tādas nevar tikt aizsargātas ar autortiesībām. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai, reproducējot šo funkcionalitāti savā datorprogrammā, šīs programmas autors ir reproducējis pirmās programmas elementu nozīmīgu daļu, kas ir tās autora intelektuālās jaunrades izpausme;

2) Direktīvas 91/250 1. panta 2. punkts un 6. pants ir interpretējami tādējādi, ka par darbību, kam vajadzīga atļauja, neuzskata to, ka licenciāts reproducē kodu vai tulko kāda datu datņu formāta koda formu tādēļ, lai viņš savā datorprogrammā varētu rakstīt pirmkodu, kas lasa un raksta šo datņu formātu, ar nosacījumu, ka šī darbība ir absolūti vajadzīga, lai iegūtu informāciju, ar ko panāk savstarpēju izmantojamību starp dažādu programmu elementiem. Minētā darbība nedrīkst ļaut šim licenciātam pārkopēt datorprogrammas kodu savā programmā, un tas ir jāpārbauda valsts tiesai;

3) Direktīvas 91/250 5. panta 3. punkts, lasot to kopā ar šīs direktīvas 4. panta a) un b) punktu un 5. panta 1. punktu, ir interpretējams tādējādi, ka vārdi "programmu uzlādējot [ielādējot], demonstrējot, lietojot, pārraidot vai glabājot, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota darīt," [vārdi "veicot jebkuru datorprogrammas ielādēšanas, demonstrēšanas, lietošanas, pārraidīšanas vai glabāšanas darbību, ko [persona, kas saņēmusi atļauju,] ir pilnvarota veikt,"] attiecas uz darbībām, kuru veikšanai šī persona ir saņēmusi tiesību īpašnieka atļauju, kā arī uz ielādēšanas un palaišanas darbībām, kas vajadzīgas datorprogrammas lietošanai saskaņā ar mērķi, kam tā paredzēta. Datorprogrammas darbības novērošana, pētīšana vai testēšana, ko veic saskaņā ar šo normu, nedrīkst ļaut personai, kas tiesīga lietot datorprogrammas eksemplāru, piekļūt tādai ar autortiesībām aizsargātai informācijai kā pirmkods vai objektkods;

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīva 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 2. panta a) punkts ir interpretējams tādējādi, ka tas, ka datorprogrammā vai lietošanas rokasgrāmatā ir reproducēti daži kādas citas datorprogrammas rokasgrāmatā aprakstīti elementi, var būt autortiesību uz šo pēdējo rokasgrāmatu pārkāpums, ja – un tas ir jāpārbauda valsts tiesai – šādi reproducētie elementi ir to autora intelektuālās jaunrades izpausme.